



Prešovská
univerzita
v Prešove

Opatrenie rektora
1/2020

Platnosť od: 1.2.2020

Vydanie: 1

Strana: 1 z 4

STRATÉGIA ENVIRONMENTÁLNEJ UDRŽATEĽNOSTI PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE

Vypracoval:

doc. Ing. Peter Adamišin,
PhD.

Dátum: 1. 2. 2020

Za správnosť:

doc. Ing. Peter Adamišin, PhD.

Dátum: 1. 2. 2020

Schválil:

Dr. h. c. prof. PhDr. Peter Kónya,
PhD. – rektor PU

Dátum: 1. 2. 2020

Manažér pre kvalitu: doc. Ing. Andrej Šutaj-Eštok, CSc.

Dátum: 1. 2. 2020

Úvod

Stratégia environmentálnej udržateľnosti (ďalej len „Stratégia“) Prešovskej univerzity v Prešove (ďalej len „PU“) je jedným z kľúčových strategických dokumentov univerzity. Reaguje na spoločenskú požiadavku ochrany životného prostredia, predstavuje príspevok univerzity pre riešenie klimatických zmien na lokálnej úrovni.

Hlavným cieľom Stratégie je postupne modifikovať aktivity PU tak, aby:

- jednotlivé činnosti minimalizovali negatívny dopad na životné prostredie,
- PU zabezpečila svoju dlhodobú environmentálnu udržateľnosť,
- sa PU profilovala ako kľúčový nadregionálny aktér v oblasti inovácií, vzdelávania, vedy, implementácie procesov šetrných k životnému prostrediu.

Príprava Stratégie bola iniciovaná vedením PU v roku 2019. Ku konzultáciám na Stratégii boli prizvaní viacerí odborníci z oblasti ochrany životného prostredia, environmentu, ale aj prierezových hospodárskych činností PU.

Súčasťou stratégie sú Opatrenia konkretizujúce činnosti Stratégie na jednotlivé roky. Opatrenia budú pravidelne vyhodnocované a aktualizované tak, aby čo najefektívnejšie prispeli k dosahovaniu jednotlivých cieľov Stratégie.

Analýza súčasného stavu

Hlavnou víziou strategických dokumentov pripravovaných na národnej a nadnárodných úrovniach je zabezpečiť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné hospodárstvo, založené v dominantnej miere na využívaní obnoviteľných zdrojov.

Univerzity vo všeobecnosti nie sú významnými znečisťovateľmi životného prostredia. Charakter kľúčových činností zabezpečovaných univerzitou nevytvára priame riziká závažného poškodzovania životného prostredia.

Univerzity však sú centrami vzdelanosti, vedy, výskumu, inovácií, významnými aktérmi a partnermi subjektov hospodárskeho i politického prostredia. Vo všetkých uvedených oblastiach majú univerzity nezastupiteľné miesto, čo vytvára záväzok univerzít v realizácii definovaných úloh pre súčasné i budúce generácie. Vnútrogeneračná a medzigeneračná rovnosť práv je jedným zo základných znakov dlhodobej udržateľnosti vo všetkých sférach nielen hospodárskych aktivít.

Univerzity by sa tak mali postupne definovať ako regionálni a nadregionálni lídri v prierezových oblastiach environmentálnej udržateľnosti.

PU je jednou z najväčších univerzít na Slovensku. Dlhodobo sa umiestňuje v rôznych scientometrických rebríčkoch medzi najlepšími univerzitami na Slovensku, vo viacerých relevantných rebríčkoch patrí do prvého kvartilu všetkých hodnotených vysokých škôl na svete.

PU poskytuje vzdelanie o.i. v študijných odboroch úzko súvisiacich so životným prostredím, resp. jeho ochranou, napr. Environmentálny manažment na Fakulte manažmentu PU, Ekológia na Fakulte humanitných a prírodných vied, ako aj v ďalších študijných programoch. V uvedených, ako aj v ďalších programoch poskytuje PU vzdelanie vo všetkých 3. stupňoch štúdia, realizuje v nich výskumnú činnosť; angažuje sa v profesných združeniach zameraných na zlepšenie stavu životného prostredia. PU pripravuje a implementuje aj veľké infraštruktúrne projekty zamerané na zlepšenie stavu životného prostredia. Veľká časť študijných programov pripravuje budúcich učiteľov, ktorí budú v rámci svojej profesie musieť zvládnuť prierezové a globálne témy, medzi ktoré sú zaradené okrem iných i Environmentálna výchova, či Ochrana života a zdravia. Zavádzanie týchto tém ústi do prípravy každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza, do

budovania schopností potrebných pre občana v oblasti ochrany života a zdravia a to nielen v aktuálnom čase počas vzdelávania v škole, ale aj v úlohe perspektívnej v dospelosti v rôznych zamestnaniach. Tu vidíme nielen priestor, ale najmä potrebu stimulovať študentov vysokých škôl k zvýšenej vnímavosti potreby konania.

Napriek uvedenému je možné identifikovať aktivity, kde je možné ešte viac zintenzívniť pozitívne pôsobenie PU na zabezpečenie environmentálnej udržateľnosti nielen PU ako inštitúcie, ale aj pre zlepšenie environmentálnej udržateľnosti prostredia, v ktorom PU pôsobí.

Vízia environmentálnej udržateľnosti Prešovskej univerzity v Prešove

Prešovská univerzita v Prešove vybuduje a bude rozvíjať funkčný a otvorený systém environmentálnej udržateľnosti, ktorý umožní univerzite systematicky znižovať negatívny dopad ňou realizovaných aktivít na životné prostredie, zároveň prispeje k proaktívnemu prístupu univerzity v oblasti ochrany životného prostredia v širšom prostredí.

Pre napĺňanie vízie univerzita stanoví strategické ciele.

Strategické ciele

Cieľ 1: Podpora environmentálneho vzdelávania a výskumu

Univerzita vytvorí podmienky pre vyššie zastúpenie tém udržateľného rozvoja pre všetky akreditované programy VŠ štúdia, ako aj pre neformálne a celoživotné vzdelávanie. Univerzita vytvorí podmienky pre doktorandov zameraných podporu mikroprojektov súvisiacich s udržateľným rozvojom v rôznych prierezových oblastiach

Ukazovatele:

- Počet ponúkaných predmetov v oblasti udržateľného rozvoja
- Počet kurzov celoživotného vzdelávania v prierezovej a príbuzných oblastiach udržateľného rozvoja
- Podiel študentov s absolvovaním predmetov v oblasti udržateľného rozvoja
- Počet mikroprojektov

Cieľ 2: Implementácia prvkov environmentálnej udržateľnosti do bežnej činnosti univerzity

Univerzita bude komunikovať so svojimi hospodárskymi partnermi zmenu poskytovaného portfólia služieb a tovarov v prospech šetrnejších k životnému prostrediu. Univerzita postupne bude do procesov verejného obstarávania integrovať prvky zeleného verejného obstarávania. Univerzita vytvorí otvorené prostredie pre zber podnetov súvisiacich so sústavným zlepšovaním univerzitných procesov súvisiacich s lepšou ochranou životného prostredia. Toto prostredie bude otvorené pre všetkých zamestnancov a študentov univerzity. Univerzita sa bude usilovať i o realizáciu ďalších infraštruktúrnych projektov zameraných na zníženie produkcie skleníkových plynov, zvýšenie energetickej efektívnosti a zlepšenie kvality mestského prostredia.

Ukazovatele:

- Počet podaných projektov
- Počet implementovaných projektov
- Podiel obstarávaných nápojov v obaloch šetrných k životnému prostrediu
- Podiel kancelárskych a čistiach potrieb šetrných k životnému prostrediu

- Infraštruktúra umožňujúca zlepšiť separáciu produkovaných odpadov
- Počet prijatých podnetov

Cieľ 3: Líderstvo v environmentálnej udržateľnosti na nadregionálnej úrovni

Univerzita aktívne pristúpi k plneniu medzinárodných záväzkov SR v boji proti klimatickým zmenám. Univerzita sa zapojí do systémov medzinárodných hodnotení udržateľného rozvoja univerzít. Univerzita sa aktívne zapojí do riešenia environmentálnych problémov na území PSK i susedných regiónoch, poskytovaním odborných konzultácií a ďalšími formami participácie. Poskytovanie kurzov a školení pre vytipované skupiny z vonkajšieho prostredia.

Ukazovatele:

- Redukcia skleníkových plynov v súlade s medzinárodnými dohovormi a národnými záväzkami SR
- Redukcia emisií poškodzujúcich kvalitu ovzdušia ako zložky životného prostredia
- Zapojenie sa do systémov medzinárodného hodnotenia univerzít

Cieľ 4: Platforma environmentálnych riešení

Univerzita vytvorí priestor a podmienky pre vznik platformy vo forme OZ alebo inej organizácie, za účasti svojich pedagógov a študentov, ktorá bude upozorňovať na environmentálne problémy na území celého regiónu a ponúkať ich riešenie, v záujme zlepšenia úrovne životného prostredia. Využije pritom svoje inštitucionálne nástroje, elektronické komunikačné kanály, tradičné médiá aj kontakty s vonkajším prostredím. Zámerom je zvýšenie miery zodpovednosti orgány samosprávy, štátnej správy a súkromného sektora za životné prostredie.

Ukazovatele:

- Zapojenie mladej generácie do cieľov „zelenej stratégie“ univerzity
- Počet opatrení environmentálnej osvetly medzi študentmi univerzity a vonkajším prostredím
- Počet aktivít na budovanie vedomia spolupatričnosti akademickej obce a verejnosti pri snahe o zlepšovanie životného prostredia v regióne

Systém kontroly plnenia stratégie

PU na ročnej báze bude realizovať kontrolu plnenia čiastkových opatrení konkretizovaných v Opatreniach k jednotlivým cieľom pre príslušné obdobie. Kontrola sa bude vykonávať ročne, o jej výsledkoch budú informované relevantné grémiá univerzity.

S prihliadnutím na mieru plnenia jednotlivých opatrení, ako aj s prihliadnutím na disponibilné finančné možnosti PU, vedenie PU najneskôr do konca prvého kvartálu pripraví návrh Opatrení na aktuálny kalendárny rok.